

מעדותו של אריה רובינשטיין על אקציות בגטו וילנה

ש. מה אתה זוכר מהגטו?

ת. אני עוד זוכר לפני הגטו, כשהגרמנים נכנסו, בוילנה. הם היו תופסים בחורים יהודים צעירים ברחוב, זאת היתה העבודה של הליטאים. גם כן הלכו עם סרטים עם צלב הקרס והיו תופסים בחורים יהודים ברחוב. וכולם נעלמו, לא שמעו עליהם. בפרט תפסו בני 18-20. ואני זוכר איך שתפסו בחור אחד קטנציק, זאת אומרת מבוגר, והוא הרביץ להם מכות רצח לליטאים, הוא לא רצה ללכת איתם. והם בכל אופן הביאו עזרה וכבלו אותו ולקחו אותו. את המקרה הזה אני זוכר טוב מאד.

ש. מה זכור לך עוד מהגטו?

ת. אחרי שלושה ימים ראיתי איך שהוציאו את היהודים מבית הסוהר. עמדתי שם בחוץ, ראיתי איך שהעמיסו אותם על מכוניות, באיזו צורה. הכניסו אותם כמו כבשים, אחד בתוך השני, שאף אחד לא יכל לזוז. כבר הוציאו אותם חצי מתים.

ש. זה נעשה על ידי ליטאים?

ת. כן. וחצי מתים, מפני שהחזיקו אותם שלושה ימים, לא היה מקום לעמוד, בלי מים, בלי אוכל, ואפילו את הצרכים עשו במקום. אחרי שלושה ימים מוציאים אנשים כאלה, הם כבר אדישים לגמרי. והיו יושבים שני ליטאים בקצה האוטו, שומרים עליהם, כשהובילו אותם לפונאר. היו כמה אקציות. תמיד יצאתי משם.

ש. איך הזדמנת תמיד לאקציות? איך ראית אותן?

ת. תראי, היו שמועות, וה'חיונים' יכלו לקחת את המשפחות שלהם החוצה. הבחורה הזאת רשמה אותי בתור בן שלה. ובאו אליה והציעו לה הרבה כסף שהיא תיקח מישהו אחר במקומי, והיא לא הסכימה. אז בכל האקציות אני הייתי שמה ליד בית הסוהר וראיתי את כל התמונות.

ש. ספר מה ראית.

ת. איך שמובילים אותם לבית הסוהר ברגל. ואחר כך איך שמוציאים אותם במכוניות משא חצי מתים.

ש. איך אתה בעצמך חי? ילד צעיר...

ת. אני הייתי אצל המשפחה הזאת. כמובן, האבא, ה'פלטשר' הזה, ראיתי איך שמובילים אותם באקציה הראשונה לבית הסוהר. זאת אומרת שעמדתי בצד. והייתי אצלם והם החזיקו אותי עד תקופה מסוימת.

ש. והיה מה לאכול? מה אכלתם אז?

ת. בגטו וילנה אי אפשר להגיד שהיה רעב. אני לא רעבתי. אני חושב שזה היה הגטו היחידי שהיה מאורגן מבחינה סוציאלית. היו מטבחים ציבוריים ועוד דברים כאלה. אני לא רעבתי בגטו.

ש. אתה מסתכל על ההרג, על האקציות. בעצם אלו המפגשים הראשונים שלך עם מוות. לא ראית קודם מוות או הרג.

ת. ראיתי. אצלנו בעיר, בשדליץ, ראיתי הרבה מוות, לפני שברחתי מהבית. דבר ראשון הפציצו אצלנו את העיר בלי סוף, את האזור היהודי. אנחנו גרנו בגבול בין היהודים והנוצרים. ברחוב שלנו כמעט ולא נפלו פצצות, אבל ראיתי את ההרוגים מהפצצות. אנשים שרופים.

מקור: ארכיון יד ושם 9681/0.3